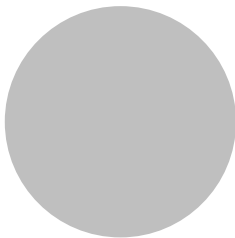
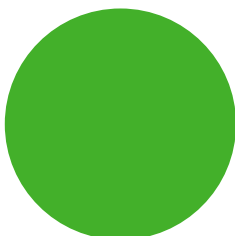
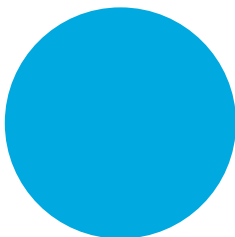
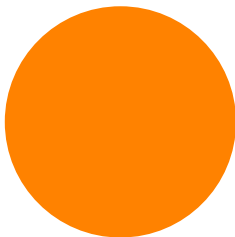

PM Miljöteknisk historik

Kv Sigrun, Luthagen 71:1, Uppsala kommun

PM Miljöteknisk historik

Uppdragsnamn
Kv. Sigrun påbyggnad
Uppsala kommun
Torsgatan 10

Uppdragsgivare
Estancia Bostad Uppsala AB
Johan Monsén

Uppdragsansvarig
Markus Lagerwall
Handläggare
Ing-Marie Nyström

Datum
2019-12-12

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	Bakgrund	2
1.2	Omfattning	2
2	Områdesbeskrivning	2
3	Tidigare verksamheter på platsen.....	3
3.1	Arkiv.....	3
3.1.1	Länsstyrelsens databas VISS	3
3.1.2	Miljöförvaltningens diariesystem	3
3.1.3	Uppsala Stadsarkiv.....	4
3.2	Tidigare undersökningar.....	4
4	Bedömning av funna arkivhandlingar och risken för förorenad mark i kvarteret	4
5	Bedömningsgrunder för jord.....	6
6	Möjligheter till kontroll av föroreningsgrad	7
7	Referenser.....	7

Bilagor

Bilaga 1	MIFO-blanketter
Bilaga 2	Ärendeutskrift Miljöförvaltningen 2007-004515

Omslagsbilden som visar kv Sigrun är hämtad från Google Maps 2019-12-12

1 Inledning

Bjerkning AB har på uppdrag av Estancia fastigheter genomfört en miljöteknisk historik på fastigheten Luthagen 71:1, Uppsala kommun.

1.1 Bakgrund

Planenheten vid Uppsala kommun har efterfrågat information kring eventuell tidigare miljöfarlig verksamhet på fastigheten i samband med att fastigheten planeras förtätas med ytterligare våningsplan på befintliga hus samt ytterligare en huskropp.

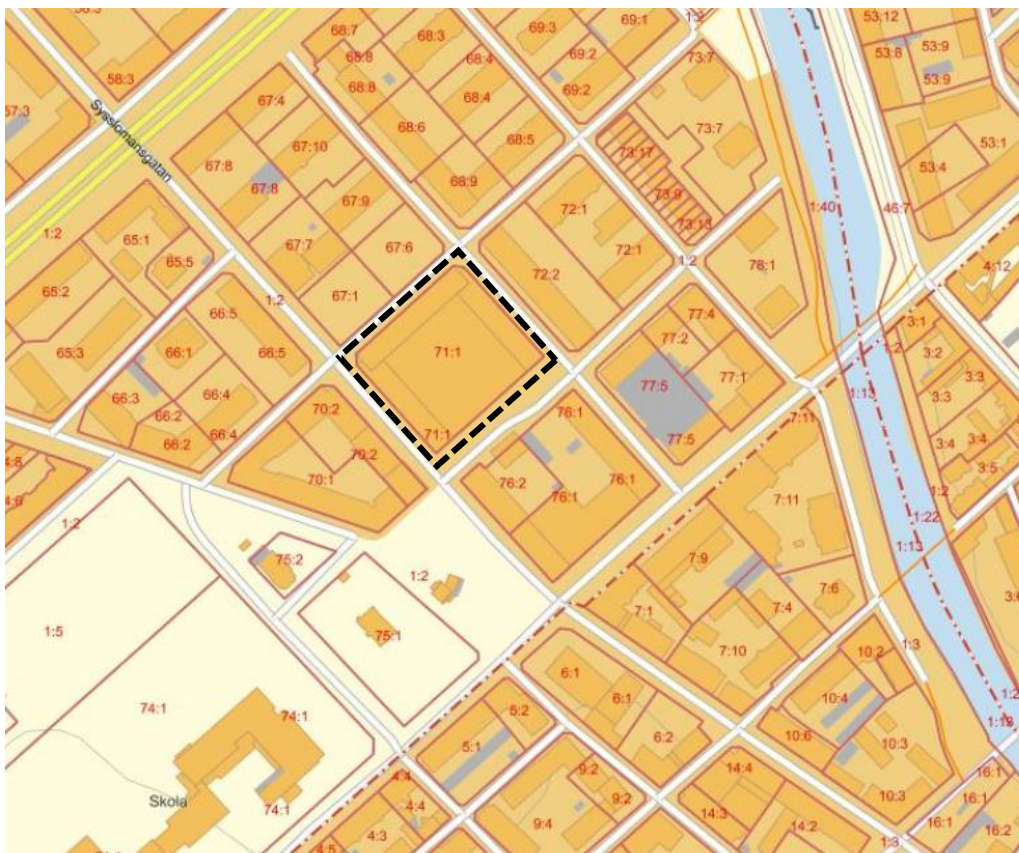
1.2 Omfattning

Huvuddelen av Bjerkings uppdrag är att bedöma husets konstruktion och möjligheterna för påbyggnad. Den miljötekniska delen av uppdraget omfattar en genomgång av tillgängliga arkiv på Länsstyrelse, Miljöförvaltning och Stadsarkiv i jakt på information om tidigare verksamheter samt att följa upp den information som framkommer.

2 Områdesbeskrivning

Fastigheten Luthagen 71:1 är belägen i sydöstra delen av Luthagen i Uppsala, se markering i mitten av figur 1 nedan. Fastigheten upptar hela kv Sigrun (Sigryn).

Bebyggelsen i området består framför allt av flerbamiljshus med verksamheter som detaljhandel och restauranger i markplan.

Figur 1. Luthagen 71:1, Uppsala. Kartportal (Bjerkning AB, 2019-12-10) ©Lantmäteriet.

Enligt SGU:s jordartskarta är jordarten inom kvarteret postglacial lera. Enligt Sven-Erik Lundins ingenjörsgelogiska karta från 1988 är lermåktigheten ca 30 m.

Området ligger inom yttre skyddszon för de kommunala grundvattentäkterna i Uppsala- och Vattholmaåsarna (03FS 1990:1).

3 Tidigare verksamheter på platsen

3.1 Arkiv

3.1.1 Länsstyrelsens databas VISS

I Länsstyrelsens databas VISS finns två ärenden av "potentiellt förorenade områden" inom kv Sigrån. Inget av ärendena är riskklassat enligt MIFO-metodiken.

I bilaga 1 finns utdrag ur MIFO-blanketterna för de båda ärendena. Blankettsidor utan uppgifter har utelämnats.

- Id 148262, F0380-0102 Gulf 3762 – Torsgatan 12, Nedlagd bensinstation, prioriterad av SPIMFAB år 2007.
- Id 148557, F0380-0469 kv Sigrån – Torsgatan 10, Sturegatan 8, Drivmedelshantering med kemtvätt.

3.1.2 Miljöförvaltningens diariesystem

Hos miljöförvaltningen finns ett ärende om nedlagd bensinstation 2007-004515, se bilaga 2. Detta samstämmer med ärende Id 148262 i VISS.

3.1.3 Uppsala Stadsarkiv

Hos Uppsala Stadsarkiv finns äldre handlingar från kommunala ärenden dvs ärenden som är avslutade för mer än 10 år sedan. Arkivarierna har inte funnit några fler ärenden om miljöfarlig verksamhet än de som finns hos Länsstyrelsen eller Miljöförvaltningen.

3.2 Tidigare undersökningar

Inga uppgifter har kunnat hittas om markmiljöundersökningar på fastigheten.

4 Bedömning av funna arkivhandlingar och risken för förorenad mark i kvarteret

I kvarteret har alltså en bensinstation (Gulf) samt eventuellt ytterligare en hantering av drivmedel funnits. Arkivuppgifterna tyder på att Gulf hade en drivmedelsstation i hörnet Torsgatan -Sturegatan innan nuvarande hus uppfördes. När byggnaden var klar flyttade stationen in på Torsgatan 12.

Figur 2. Vy från Torsgatan. Nuvarande inlastning, tidigare bensinstation på Torsgatan 12. Bilden hämtad från Google Maps 2019-12-11.

Bensinstationen har enligt uppgifter från tidigare fastighetsägare, Johan Norén, lagts ner under slutet av 1970-talet eller under tidigt 1980-tal, innan Norén blev ägare till fastigheten. Ärendet är avslutat hos SPIMFAB då man inför undersökningarna år 2007 inte kom överens med dåvarande fastighetsägare.

På ritningar från det nuvarande husets uppförande åren 1969-1971 finns bensinstationen med tillhörande cisterner med i husets källarvåning. Alla cisterner för drivmedel förvarades i källarplanet. Inga uppgifter finns om miljötekniska markundersökningar och inga saneringsåtgärder i mark eller vatten är vidtagna. Cisterner och annan utrustning tillhörande drivmedelsstationen är nedmonterade och lokalerna används idag som butiks- och lagerutrymmen.

I Uppsala Nya Tidning från 1 oktober 1947 finns en annons om öppnande av Alberts kemiska tvätt.

Figur 3. Annonser ur UNT onsdagen den 1 oktober 1947, källa Uppsala Stadsarkiv.

Ärendet med Alberts kemiska tvätt har inte gått att följa vidare. Den kemiska tvätten finns upptagen i Miljökontorets kartläggning av nedlagd miljöfarlig verksamhet från år 2001. Där står att uppgiften är funnen i telefonkatalog från år 1948 men inte senare vilket tyder på att tvätten har en kort verksamhetsperiod. Inga uppgifter finns som visar om detta endast var ett inlämningsställe för kemtvätt eller om själva tvätteriet var lokaliserat på platsen. Inte heller finns några uppgifter om vilka kemikalier som i så fall kan ha använts för tvätt och färgning.

I MIFO-blanketterna (se bilaga 1, ärende F0380-0469) är kemtvätten samlokaliserad med bensinstationen på Torsgatan 10/Sturegatan 8. Adresseringen stämmer inte med annonsen i UNT från 1 oktober 1947. Enligt nuvarande gatunummer på Sturegatan och Torsgatan är Sturegatan 8 inte i samma hörn av fastigheten som Torsgatan 10 men det kan ha varit så på 1940-talet.

När nuvarande hus uppfördes på platsen i början av 1970-talet schaktades jordmassor bort för anläggandet av källaren. Uppgifter om ifall tidigare hus i hörnet haft källare verkar inte finnas att tillgå.

Enligt konstruktionsritningarna är underkant platta i garageplanet i de olika delarna +4,85 respektive +5,65 (Uppsala lokala höjdsystem). Marknivån ligger enligt ritningar på ca +7,7- +8,0 vilket innebär en urschaktning av ca 3 m för källarvåningen.

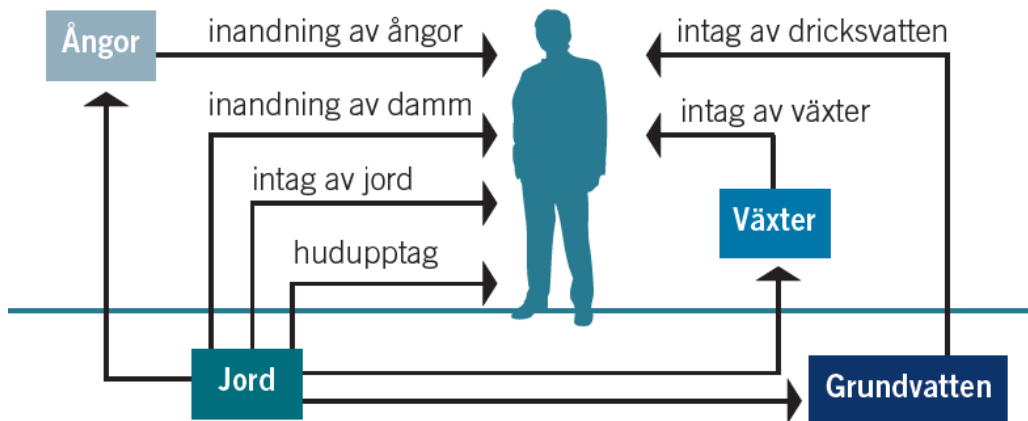

Figur 4. Historiskt flygfoto från Eniro.se. Hörnhuset Sturegatan-Odensgatan där Alberts kemiska tvätt var lokaliserad är markerad med röd ellips. Eniro.se anger att bilden är tagen någon gång mellan 1955 och 1967.

5 Bedömningsgrunder för jord

Naturvårdsverket har tagit fram generella riktvärden för förorenad mark (Naturvårdsverket, 2009) med vissa reviderade riktvärden år 2016.

Riktvärdena bygger på ett antal exponeringsvägar för människor: intag av jord, intag av växter, hudkontakt, inandning av ångor och inandning av damm, se figur 5.

Figur 5. Exponering (hälsorisker) som beaktas i Naturvårdsverkets riktvärdesmodell (Naturvårdsverket, 2009).

Riktvärdena ger även ett skydd för miljöeffekter genom att markmiljö, grund- och ytvatten skyddas.

Det finns generella riktvärden för två typer av markanvändning.

- **Känslig Markanvändning (KM):** Markkvaliteten begränsar inte val av markanvändning och grundvattnet skyddas. Marken ska t.ex. kunna användas till bostäder, förskolor, odling etc. Grundvatten inom området används till dricksvatten. De exponerade grupperna antas vara barn, vuxna och äldre som lever inom området under en livstid. De flesta typer av markekosystem skyddas. Ekosystem i närbeläget ytvatten skyddas.
- **Mindre Känslig Markanvändning (MKM):** Markkvaliteten begränsar val av markanvändning och grundvattnet skyddas. Marken kan t.ex. användas för kontor, industrier eller vägar. Grundvattnet skyddas som en naturresurs. De exponerade grupperna antas vara personer som vistas inom området under sin yrkesverksamma tid samt barn och äldre som tillfälligt vistas inom området. Vissa typer av markekosystem skyddas. Ekosystemet i närbeläget ytvatten skyddas.

Planerad markanvändning är bostadsområde. Riktvärden för känslig markanvändning (KM) bedöms vara lämpliga bedömningsgrunder. Möjlighet finns även att ta fram platsspecifika riktvärden.

6 Möjligheter till kontroll av föroreningsgrad

Möjligheterna att kontrollera markens föroreningsgrad begränsas av den befintliga byggnaden. Det är tekniskt möjligt att göra hål i betonggolvet för att ta upp jordprov från underliggande lager men takhöjden begränsar utrustningsvalet så att endast handburen, lättare borrhutrusning är möjlig att använda. Markprover kan även tas i borrhull eller provgropar utanför husliv.

En annan möjlighet att undersöka om en föroreningssituation som innebär eller kan innebära olägenheter föreligger är att mäta luftkvaliteten i källaren eller porgasen i marken under källargolvet med avseende på flyktiga organiska ämnen såsom t.ex. lätta alifater, aromater och klorerade lösningsmedel.

7 Referenser

Naturvårdsverket, 2009. *Riktvärden för förorenad mark - Modellbeskrivning och vägledning. Rapport 5976.*, Stockholm: Naturvårdsverket.

Bjerking AB

Granskad av

Ing-Marie Nyström
Tfn 010-211 81 57
ing-marie.nystrom@bjerking.se

Mia Christensson

Detta är ett utdrag från en nationell databas som administreras och uppdateras av flera olika myndigheter. Innehållet i utdraget fanns vid uttagstillfället och informationen kan komma att ändras. För mer information om objektet, kontakta tillsynsmyndigheten.

Gulf 3762

Senast ändrad 2009-10-30

Geografisk information

Län UPPSALA LÄN
Kommun UPPSALA
Koordinater N 6638963 E 647107 Z 0 (SWEREF 99)
Fastighet LUTHAGEN 71:1

Administrativ information

Id 148262
Status Åtgärd avslutad - uppföljning ej klar
Tillsynsmyndighet Kommun

Bransch

Branschklass 2
Primär bransch SPIMFAB
Kommentar Projektet prioriterat 21-aug-07.

Objekt Gulf 3762		Upprättad (namn) Malin Zetterblad	(datum) 2003-11-25
IDnr F0380-0102	Kommun Uppsala	Senast reviderad (namn) Sofie Lücke; Sofie Lücke	(datum) 2008-01-11; 2007-12-17

Inventeringens namn	SPIMFAB
Dossiernummer	SPIMFAB:s akt nr: 3762
Preliminär riskklass enligt BKL	2
Inventeringsfas enligt MIFO	

Bransch

Bransch	Bensinstation
Branschkod	
Anteckning för bransch	Projektet prioriterat 21-aug-07.

Geografisk information

Län (namn, kod)	Uppsala län	03
Kommun (namn, kod)	Uppsala	0380
Topografiska kartan		
Ekonomiska (gula) kartan		
Områdets/fastighetens koordinater (rikets nät)	X: 6639473	Y: 1602070 Z:
Fastighetsbeteckning (enl. CDF)	Luthagen 71:1	

Kontakter och referenser

Byggnader och anläggningar (översiktligt):	
Objektets besöksadress	Torsgatan 12, Uppsala
Nuvarande verksamhetsutövare (namn och adress)	
Tidigare verksamhetsutövare (namn och adress)	
Nuvarande fastighetsägare (namn och adress)	Jonas Norén
Kontaktpersoner med adress hos tillsynsmyndighet eller dylikt	
Områdets/fastighetens storlek (m ²)	

Tidigare utredningar listas om sådana finns	; Nej. ;
Andre källor, ange vilka och var de finns	; Nej. ;
Fixpunkter (placering)	
Brunnar/undersökningsrör (läge, skick och typ)	; Nej. ;

Objekt Gulf 3762		Upprättad (namn) Malin Zetterblad	(datum) 2003-11-25
IDnr F0380-0102	Kommun Uppsala	Senast reviderad (namn) Sofie Lücke	(datum) 2008-01-11

Fältbesök (namn och datum)		
Fältbesök (namn och datum)		

Verksamhetsbeskrivning

Anläggningens status	
Anläggningsområdets tillgänglighet	
Verksamhetstid (ungefärligt antal år)	
Driftstart (år)	
Driftslut (år)	1969
Antal miljöstörande verksamhetsår	
Produktion (produkt, mängd och om möjligt årtal för produkter)	
Beskrivning av nuvarande processer (översiktligt)	
Beskrivning av tidigare processer (översiktligt)	
Avloppsvatten från processerna (nuvarande hantering)	
Avloppsvatten från processerna (tidigare hantering)	
I processen hanterade kemikalier	
Restprodukter från processerna, mellanlagring (förekomst, typ)	
Efterbehandlingsåtgärder, genomförda (typ av åtgärd)	Nej ;
Efterbehandlingsåtgärder, planerade (typ av åtgärd)	; Nej. ;
Konflikter	

Området och omgivningen

Markanvändning på objektet	
Markanvändning inom påverkansområdet	

Avstånd till bostadsbebyggelse	
Synliga vegetationsskador inom objektet	
Synliga vegetationsskador inom påverkansområdet	
Dominerande markförhållanden inom området	
Topografi, lutning (%)	
Typ av närrecipient	
Närrecipient (namn)	
Avstånd till närrecipient (m)	
Huvudavrinningsområde enligt SMHI	

Byggnader och anläggningar

Byggnader och anläggningar, även rivna (ålder och skick)	
--	--

Förorenade markområden

Lokalisering av förorenad mark			
Volym förorenade massor (m ³)			
Utbredning av förorening, yta (m ²)			
Koordinater på förorenat markområde (rikets nät)	X:	Y:	Z:
Föroreningar			

Förorenat grundvatten

Lokalisering av förorenat grundvatten			
Volym förorenat grundvatten (m ³)			
Utbredning av förorening, yta (m ²)			
Koordinater på det förorenade grundvattenmagasinet (rikets nät)	X:	Y:	Z:
Föroreningar			

Förorenade sediment

Lokalisering av förorenat sediment	
Volym förorenade sediment (m ³)	

Utbredning av förorening, yta (m ²)			
Koordinater på förorenat sedimentområde (rikets nät)	X:	Y:	Z:
Föroreningar			

Deponier

Deponi			
Typ av deponi			
Innehåll i deponin			
Läckage från deponin			
Deponins koordinater (rikets nät)	X:	Y:	Z:

Dagvatten

Dagvattendränering (typ)	
Dagvattenrecipient (typ)	

Övrigt

Övrigt	Har pratat med fastighetsägaren i samband med kemtvättsinventeringen. Han berättar att en bensinsation legat på Torsgatan och att man haft tankar o dyl. inne i fastigheten (inte nedgrävda i backen). När verksamheten lade ner för ca 20 år sedan sanerades lokalen, dvs. tankar o dyl. togs bort. Idag har ICA ett kontor i lokalerna. F.ä. har blivit kontaktad av SPIMFAB, men är kritisk till deras bemötande.
--------	--

Objekt Gulf 3762		Upprättad (namn) Gudrun Robinson	(datum) 2006-10-31
IDnr F0380-0102	Kommun Uppsala	Senast reviderad (namn)	(datum)

Klassning redovisad för verksamhetsutövare, fastighetsägare. Information adresserad till	; Ja. Fastighetsägare
Datum för redovisning för verksamhetsutövare, fastighetsägare.	
Kommentar	Se Dnr 577-12952-05
Klassning redovisad för referensgrupp, tillsynsmyndighet, kommun. Information adresserad till	; Nej.
Datum för redovisning för referensgrupp, tillsynsmyndighet, kommun.	
Synpunkter erhållna med anledning av kommunicering	

Objekt Gulf 3762		Upprättad (namn)	(datum)
IDnr	Kommun Uppsala	Senast reviderad (namn)	(datum)

Kartor**Bilder**

Detta är ett utdrag från en nationell databas som administreras och uppdateras av flera olika myndigheter. Innehållet i utdraget fanns vid uttagstillfället och informationen kan komma att ändras. För mer information om objektet, kontakta tillsynsmyndigheten.

Kvarteret Sigryn

Senast ändrad 2014-11-14

Geografisk information

Län UPPSALA LÄN
Kommun UPPSALA
Koordinater N 6638945 E 647129 Z 0 (SWEREF 99)
Fastighet LUTHAGEN 71:1

Administrativ information

Id 148557
Status Identifiering avslutad - ingen åtgärd

Bransch

Branschklass 2
Primär bransch Drivmedelshantering
Kommentar Se kemtvättsinventeringen (Alberts kemiska tvätt antaget borttagen ur stödet).

Objekt Kvarteret Sigryn		Upprättad (namn) Malin Andersson	(datum) 2005-03-09
IDnr F0380-0469	Kommun Uppsala	Senast reviderad (namn) Sofie Lücke	(datum) 2007-06-21

Inventeringens namn	Kartläggning Uppsala Stad
Dossiernummer	
Preliminär riskklass enligt BKL	
Inventeringsfas enligt MIFO	

Bransch

Bransch	Bensinstation
Branschkod	
Anteckning för bransch	

Geografisk information

Län (namn, kod)	Uppsala län	03
Kommun (namn, kod)	Uppsala	0380
Topografiska kartan		
Ekonomiska (gula) kartan		
Områdets/fastighetens koordinater (rikets nät)	X: 6639454	Y: 1602092 Z:
Fastighetsbeteckning (enl. CDF)	Luthagen 71:1	

Kontakter och referenser

Byggnader och anläggningar (översiktligt):	
Objektets besöksadress	Torsgatan 10 Sturegatan 8
Nuvarande verksamhetsutövare (namn och adress)	
Tidigare verksamhetsutövare (namn och adress)	Svenska Gulf Oil AB (1972, TY:bensin, 1974, ÖBO-kommitén 1975) Alberts Kemiska tvätt AB (1948, TY:kemiska tvättanstalter och färgerier)
Nuvarande fastighetsägare (namn och adress)	
Kontaktpersoner med adress hos tillsynsmyndighet eller dylikt	

Områdets/fastighetens storlek (m²)	
Tidigare utredningar listas om sådana finns	; Nej. ;
Andre källor, ange vilka och var de finns	; Ja. ; Rapporten "Kartläggning av nedlagd, miljöfarlig verksamhet i centrala Uppsala under 1800 och 1900-talet - en inventering av förorenad mark i Uppsala kommun" 2001
Fixpunkter (placering)	
Brunnar/undersökningsrör (läge, skick och typ)	; Nej. ;

MI Kännedom status rörande bensinstationsfastigheter i Uppsala kommun Luthagen 71:1

Diarienummer	Startdat	Ärendegrp	Ärendetyp	Diaplan	Handl	Status	Förvaring	Gallringsår
2007-004515	20071015	4	MI	MARK	Jessika Ahlund Harbom	Avslutat		2014

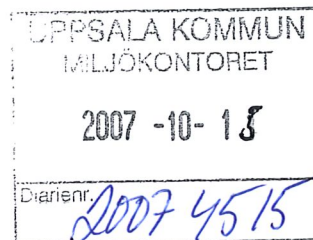
Kopplingsinformation

Objekt: SPIMFAB Nedlagd bensinstation, Torsgatan, Luthagen 71:1

Händelser

327832	2	Telefon	Datum: 20090120	Orsak: KONTAKT.
			Handl: Jessika Ahlund Harbom	Dok: ☐ In/Ut: Ut
<i>Anteckning:</i> Telefonsamtal med Mimmi Andersson, Bjerking. De har inte fått objektet för undersökning.				
Telefonsamtal med Rolf Randborg, SPIMFAB. Då fastighetsägaren inte har varit villig att skriva på avtalet med SPIMFAB har ingen utredning av fastigheten gjorts.				
281797	1	INKOMMANDE SKRIVELSE	Datum: 20071015	Orsak: INKOMMANDE SK
			Handl: Jessika Ahlund Harbom	Dok: ☐ In/Ut: In
<i>Anteckning:</i> Skrivelse från Spimfab.				

Till Uppsala kommun
Miljökontoret
753 75 Uppsala

Status rörande anmälda bensinstationsfastigheter inom er kommun, till SPIMFAB

Saneringsrådet har vid sitt senaste möte rekommenderat nedanstående fastigheter inom er kommun för markundersökning och i förekommande fall efterbehandling. Undersökningarna kommer att utföras **under hösten 2008**.

Ett konsultföretag kommer att för vår räkning utföra projekten. Arbetet inleds med att konsulten tar fram historiken för stationerna och därefter informerar er om de planerade undersökningarna.

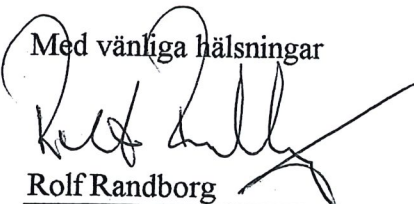
Efter avslutade undersökningar kontaktas ni på nytt för samråd av resultaten.

Fastighetsägarna är informerade av oss och vi har översänt ett avtal för undertecknande.

Ort	Fastighetsbeteckning	SPIMFABs arb.nr
Uppsala	Svartbäcken 42:11	12-1861
	Luthagen 71:1	12-3762
	Sala Backe 3:5	12-3768
	Svartbäcken 46:3	12-3769
	Kungsängen 3:2	12-3776
	Sunnersta 175:10	12-3792
	Kungsängen 24:11	12-3798
	Boländerna 29:1	12-3801
	Kungsängen 28:2	12-4370
	Svartbäcken 46:7	12-4442

Enligt våra noteringar är därmed samtliga projekt inom kommunen igångsatta.

Med vänliga hälsningar

Rolf Randborg